

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Celem proponowanego projektu badawczego jest zbadanie strategii zarządzania kryzysem w sytuacji występowania kontrowersji i tzw. gorących negocjacji wynikających z braku konsensusu, jak dany kryzys powinien zostać rozwiązany.

Problem ten został podjęty przez socjologów około dwudziestu-trzydziestu lat temu, gdy zaczęto zwracać uwagę na dynamikę dyskusji dotyczących różnorodnych skutków ubocznych polityk publicznych oraz wpływu innowacji technologicznych na życie społeczne. Przedstawiciele nauk społecznych zauważyli pewien trend wskazujący, że dyskusje takie stają się coraz trudniejsze do opanowania, a rosnąca heterogeniczność podmiotów uczestniczących w tych dyskusjach, sprawia, że osiągnięcie konsensusu staje się coraz bardziej skomplikowane.

Stąd główne pytanie tego projektu dotyczy tego, czy istnieją odpowiednie strategie, a jeśli tak to w jakich sytuacjach ich zastosowanie pozwala, bądź zbliża do wypracowania konsensusu. Projekt zakłada, że takimi możliwymi do zastosowania strategiami są: *wspieranie zaangażowania w realizację projektów* [fostering ownership], *zapewnienie dostępu do procesów decyzyjnych* [ensuring access to decision-making processes] oraz *narzucanie konsensusu* [enforcing consensus]. Pierwsza ze wskazanych strategii zakłada wsparcie polityczne i zaangażowanie aktorów jedynie w wybrane polityki publiczne i programy. Zapewnienie dostępu do procesów decyzyjnych jest strategią mającą na celu zagwarantowanie sobie, że jedynie realizację programów zgodnych z wolą polityczną, bez ryzyka „wtrącania się” i ingerowania innych podmiotów w ostateczne decyzje. Ostatnia ze strategii, czyli wymuszanie konsensusu bazuje na wykorzystaniu, bądź groźbie użycia posiadanej władzy w celu wywarcia presji na podmioty zaangażowane w proces decyzyjny, by nakłonić je do wypracowania konsensusu.

W celu odpowiedzi na postawione pytania przeprowadzone zostanie badanie procesu wypracowywania, bądź podtrzymywania konsensusu w sprawie rozwiązania tzw. europejskiego kryzysu uchodźczego, który wybuchł w 2015 roku. Wybór i tego wynika z dosyć oczywistego braku konsensusu, co do sposobu na jego rozwiązanie, a w szczególności tak kluczowej kwestii, jaką jest relokacja ubiegających się o status uchodźcy z krajów granicznych UE takich jak Włochy, Grecja i Węgry pomiędzy pozostałe kraje członkowskie. W ramach projektu analizie poddany zostanie proces tworzenia i ewentualnego wdrażania w życie w ramach UE planu relokacji cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy. Poza ogólną analizą całego procesu szczególnej uwadze podlegać będzie rola w negocjacjach Polski, Węgier i Rumunii. Wszystkie te kraje znajdują się na granicy Unii Europejskiej. Jednak ich odrębne położenie w ramach strefy Schengen (Węgry i Polska wewnątrz, Rumunia na zewnątrz) sprawia, że w różnym stopniu są dotknięte kryzysem, jak i stosunkiem co do planu relokacji cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy. Polska formalnie popiera plan redystrybucji, choć nieformalnie próbuje się z niego wycofać, Węgry nigdy formalnie go nie poparły, gdy Rumunia stara się unikać zajmowania oficjalnego stanowiska, choć nie zgadza się z obowiązkowymi kwotami przedstawionymi w obowiązującej propozycji.

Jednocześnie zdanie poszczególnych krajów podlega mniejszym lub większym przekształceniom, co wynika z natury procesów objętych gorącymi negocjacjami – np. w trakcie przygotowania niniejszego wniosku dodatkowym czynnikiem zmieniającym przebieg negocjacji okazały się zamachy terrorystyczne w Paryżu z 13.11.2015.